

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sămbătă

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil.,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.
Pentru înscrise mai mari după învelală.

Nr. 3902/1918 Presa.

Vasiile

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al românilor gr. orientali din Ungaria și Transilvania.

lubitului cler și popor al Arhidiecezei noastre transilvane; iubitorilor și onoraților deputați la Sinodul arhidiecezei: dar și milă dea Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iesu Cristos!

Având în vedere §§ 89 și 90 din Statutul Organic, convocăm și prin aceasta declarăm de convocat Sinodul ordin arhiepiscop al arhidiecezei Noastre transilvane, în biserica catedrală din Sibiu, pe **Duminea Tomii**, adică **20 Aprilie (12 Mai) a. c. la 9 ore a. m.**, când se vor începe ritualele bisericești, iar după aceasta va urma deschiderea Sinodului în localul destinat spre acest scop.

Sibiu, 10/23 Aprilie 1918.

Vasile Mangra m. p.,
Arhiepiscop și Mitropolit.

Socotilele bisericești

II

Integririle și explicările ce autorul contemplantă a se introduce prin comisar și pentru de raționiu, se fac și astăzi prin protopopi ori prin inșișii preoții în rapoartele lor, dacă se cere.

Când afirm acestea, nu pot negă că nu se află și stări puține trandafiri. Ba vor fi sate cu rezanțe de ani de zile și nici o mișcare nu se face nici acum în a pregăti socotilele bisericești. Rapoartele anuale consistoriale ne dau multe date de acestea. Ce e de făcut aci? Să se trimită fără nici o crutare comisarii, — dar să-i trimită consistorul din sinul său și din inițiativă proprie, aplicând pedepse aspre, ca să se stărpească buruienile. Scriptura ne spune că pomul ce nu face roadă, se taie și se aruncă în foc. De ce să tolerăm în biserică netrebnicile, când atât de mare este lipsa muncitorilor harnici în ogoarele bisericești?! Disciplina severă va împuțina numai decal rezanțele. Prin disciplină se va atinge și aceea la ce țintește păr. Iacob când zice: «Prin aceasta s'ar ajunge două lucruri folositoare: *sporirea* averilor bisericești spre mulțimea parohienilor, și *înaintarea la timp* a tuturor raționimilor bisericești»...

Din cele ce am zis până aci se vede, că susțin practica veche a compunerii și înaintarea raționimilor. Și nici un cuvânt de ușurare nu am, nici pentru parohii ce compun raționimii, și nici pentru exactorul ce le revede, pe când plângerile și rezanțele multe, și la o parte și la alta, chiar de acolo derivă, că conturile noastre de raționimii sânt prea multe și complicate și nu destul de evidente, așa că atât compunerea, cât și revizuirea lor cere prea multă muncă și prea mult timp.

Nu mai la părere e așa. Ușurarea exactorului o află în faptul, că raționimile ce se pertractează cu publicitatea cerută în corporațiile subalterne și se trimit la timp, nu pot conștienta erori capitale. (Avea nici nu conștient). Deci și revizuirea lor merge grabnic și neted. Oare nu și preoții punctuali sânt ușurați? Ba da! Ce fac astăzi, nu trebuie să facă mâne.

Ca să nu fiu bănuț, că numai sarcini știu pune, dar ușurări ba, imi dau și tu aci păreri lămuritoare în materia aceasta. Se înțelege, că simplificarile ce le propune păr. Iacob, deși îl laud pentru studiile practice ce văd că le face, în partea a-lla a articolului d'ansului, nu le pot urma, și anume din motivul, că reformarea conturilor de raționiu nu e pusă la ordine zice. Păreri mi le dau deci cu totul în cadrul conturilor oficiale actuale. Căci, da, în cadrul complexității practicate de prezent în biserică noastră, se poate compune astfel de raționiu, care după o singură ochitură se poate judeca de este cu sau fără erori. Înștișând pe lângă compunerea raționimilor fără defecte, servim exactorului, și nu numai îl servim, ci de-a dreptul îl facem simplu for de înregistrare a raționimilor sositte acolo. Servim și compunerea raționimilor.

Cum și pe ce cale se ajunge la așa minune?... Întâi și întâi prin stilizarea *scurtă, concisă și scrierea curată și legibilă* a conturilor. Cerința aceasta apare ca de sine înțeleasă și n'are lipsă de nici o explicare. Dacă cineva ar întreba toluși: de ce se cere stilizare scurtă, când se știe că cu socotile nu se face nici un exercițiu de stil, apoi aceluia îi răspund îndată, că eroarea se comite la cel mai însemnat cont, — jurnalul de casă, — unde nu odată vedem redată o istorie întreagă a unei simple chitanțe, pentru care nu sânt destule nici 4—5 liniuți de ale jurnalului, în loc de una singură. Oare nu e pradă de hârtie și cerneală scrisoarea lungă, care dă de lucru și revizorului, care se trudește a află înțelesul frazei? Despre așa jurnal zice și eu cu păr. Iacob, că e păcat a-l scrie în câte 2 exemplare, căci facem din el volum, nu altă.

Trec înainte și spun, că mijloc la realizarea minunii în revizuire sânt și conturile de evidență. Conturi de capitale active și pasive se tot cam fac, se fac și listele de repartiție. Nu se dă însă destulă importanță altor evidențe, ca: arânđe de pământuri, taxe de pășunat, de gropi, de strane, clopote etc. În privința aceasta e variată caleidoscopică la noi. Câte state, atâtea obiceiuri, — dar și atâtea venit la biserică. Contând simplu la jurnal venitele acestea, de am avea dela cei ce plătesc toate contrachitele din lume, totuși nu am fi deplin siguri oare sântem exacti ori nu, și nu cumva a rămas ceva în afară de conturi. Siguritatea ni-o dă singură conșcrierea venitelor acestora.

Precum din lista de repartiție, care se face în comitet și sinod, nime nu rămâne neintrodus, tot așa nu se va perde urma nici a celor ce plătesc taxe de scaune, gropi, arânđe etc, când se vor compune și despre aceștia concepte regulate în comitet și sinod.

Mulți multe văd, și ce unul uită, nu-i trece din minte celuijal. Pregătirea conspectelor de evidență și alăturarea lor la raționiu e o cerință tot așa de cardinală, ca a avea cont de capitale active, ca să nu ne perdem debitorii. Și nu e bine ca toate venitele acestea să fie sub un titlu în conspect, ci câte feluri de astfel de venit sânt, sau câte titlu au ele în bugetul ce se votează, atâți titlu trebuie să aibă și conspectul ce se pregătește. Se va vedea îndată de ce.

Acți spun numai atât, că venitele acestea numai separate după titlu le știm urmări și ținea în evidență, ca să nu rămână neconșcrie în conspect. Exactitatea conspectului pretinde deci ca venitele în conspect să se separe după ramii din care se formează venitele.

Alăturarea de conspecte todeauna e dovadă pentru exactor, că în comuna respectivă n'a rămas neîntrebuințat nici un izvor de venit bisericești. Nici un raționiu să nu fie fără aceste conspecte, cum nici o comună nu este care să nu aibă venite ce trebuie conșcrie în afară de repartiții. Eu cutez a zice, că dacă venitele acestea (cum le-am zice *laterale*) s'ar fi conșcrit preîntâzina din început, nu ar fi astăzi la noi nici o biserică fără însemnate capitale. Mai bucoresc abic de contrachitanțele ce se cer dela plătorii, decât de conspectele de evidență.

Cine nu are alte venit, să înceapă colecta în biserică și ceea să cuprindă în conspect, care formează parte întregitoare a raționimului. Se va vedea ce minunat mijloc de însuflețire este pentru public. Ținând în evidență danile și ciundu-le cu ocazia raționimilor, alții și alții se au înțep sau danii. Ba și sumele mici le încuș, se vor duplica.

Mijloc de căpetenie la control îl dă coala raționimului, sau cartea de evidență prescurtată. În jurul acesteia s'a făcut multă vorbă, când s'a votat regulamentul actual al administrării averilor. Se mai face și astăzi. Unii (d. p. păr. Iacob) o cam reproba și în locul coalei acesteia ar primi numai cartea de evidență, care să înlocuiască și jurnalul de casă. Părerea asta nu ar fi rea, căci s'ar împuțina socotilele cu un cont; dar neajunsul ei este, că în cartea de evidență, ca jurnal, nu se pot introduce primiri și solvirile de bani în mod cronologic, ori dacă se pot, la scortare, în loc de un jurnal vom avea atâtea jurnale câte titlu bugetari are cartea de evidență; și iată că nu am simplificat nimic. Vom folosi deci la socoteli jurnalul ca până aci și de pe el vom compune coala de raționiu și la finea anului. (Cine ține cu tot prețul

la cartea de evidență, poate să o poarte, căci purtată paralel cu jurnalul, în tot momentul ne arată cât a intrat, și cât s'a spesat din preliminarul votat la fiecare titlu. Acela nu vine în impasul, de a trece peste preliminar, ca să-i trebuiașcă justificări ulterioare). Coala de raționiu e minunată. Dacă e bine compusă, sumată și diferențiată, se controlează ea pe ea. Diferențele dintre plus și minus, apoi preliminar și starea faptică trebuie să de sume egale. Dar controlează și conturile celelalte: contul capitalilor active, lista de repartiții, conspectele de arânđe etc. Deoarece: care împrumuturi date stau în contul activelor, suma acestora stă și în coali; tot așa interesele, capitalele deurate, arânđe plătite ș. a. Cu coala separe în mână, îndată imi dau seamă: de sânt introduse toate sumele în conturile speciale, ori nu sânt. Pe deasupra orientează și în privința aceea: de s'a trecut ori nu s'a trecut peste sumele bugetare, votate de sinodul parohial la intrate și spese.

Ceiza guvernului ungar.

Iosif Szterenyi, designat a fi ministru prezident, n'a izbutit încă să compună lista noului guvern.

Al. Wekerle s'a prezentat earăș în *audiența* la Maiestatea Sa. Se afirmă, că în cazul când încercările lui Szterenyi de-a alcătui cabinetul s'ar zădărnici, tot Al. Wekerle are să fie încredințat cu formarea unui nou guvern.

Cu Ius cătră Golgota

— Ostașilor noștri pentru Vinerea Paștilor —

I

În apropierea Ierusalimului, nu de parte de latură cătră răsărit, a acestei odată falnice cetăți, stă muntele numit al «Capâtilor», sau, cum locuitorii jidovi descolu îl ziceau, *Golgota*.

Acest munte și-a primit numirea parte dela forma de de căpâtină de com, parte dela căpâtinile celor preamăti de jidovi pe acele timpuri pe coama acestui deal, cari căpâtinii stăteau acolo împărășiate pretutindena.

În ziua ca cea de azi, cu mulți, mulți ani înainte, (înând cătră acest loc, la căru vedea prizonierul își laturca cu scribă și însoare își dă dinăstria privilegii ce i se desvălea înaintea ochilor, mergea înalțul în pravul drumului un șgomotos convoi.

Bărbați, femei, copii, bătrâni și tănari, din toate clasele acestei cetăți s'au adunat azi din toate unghiurile orașului, și fiermătorii urei nare priveștii.

Dar ce este? Ce s'a întâmplat? De ce s'a adunat azi mulținea? Pe cine privesc și însoșesc în drumul lor spre Golgota? Fețele oamenilor oare de ce tradează o vădită iritație și neliniște?

Veniți să nu apropiem și noi, frații mei, de acest convoi, de această interesantă adunare.

Iată ce vedem! În mijlocul mulțimii, înconjurat de ostași, purtând pe umeri câte-o cruce pășesc trei bărbați. Din drepture aceștia au fețe comode, respingătoare, în care răutatea a săpat brazde adânci.

Cine sunt ei? Cine s'ar înfrice cei doi pășesc încet, purtând cu o vădită obosală crucea sa cioplită de lemn greu, ce-i

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. a II-a Bălan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea veniturilor dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite în sensul normelor din vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis și a se prezenta în termenul regulamentat în comună pentru a se face cunoscut cu poporul și pentru a cânta, eventual celebra.

Brad, la 23 Martie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. român al tractului Zarand, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Dămbian,
protopresbiter.

Ad Nr. pp. 355/1918 (82) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. a II-a Galan, din acest protopresbiterat, devonit vacantă prin abțigerea postului ei paroh, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta subsemnatul oficiu în termenul sus indicat, și cu prealabilă înconștințare a acestuia sunt potifiți și se prezenta la biserică în vreo-o Duminică sau sâmbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 20 Martie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Cluj în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu,
protopop.

A apărut și se află de vânzare la Librăria: Arhidiecezană din Nagyzeben—Sibiu:

Tipicul bisericii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele proștorilor români și ale elevilor seminarilor

de

Aurel Popoviciu,
dăhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de instr.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decizii din 21/VI 1918. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 3 Cor. plus 30 fl. porto, recomandat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, Nagyzeben, se află de vânzare:

Dr. Petru Șpan

conferențiar cetitii la congresul învățătorilor: rilor gr.-or. români din Biharia:

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fl. plus porto postal 6 fl.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl. T. V. Păcățian a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Evoluția conștienței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Subli mitația evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în deopozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto poștal.

Revanzătorilor li se dă 20%, rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-Nagyzeben se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântării bisericesti pe toate Duminicile și sâmbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti, publice și private

de

Zacharia Bolu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Căvântări la Duminicile de peste an. Căvântări la praznicele și sâmbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti.

Tomul III: Căvântări bisericesti la înmormântări, parastase și alte festivități funebreale. Adăns de texturi biblice pentru cuvântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus porto postal recomandat 60 fl.

În editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit revăzută la înscăunarea comisiană, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Ropes, protopop, cu binecuvântarea Exceleșiei Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Meșianu.**

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic și scrierilor simbolice publicata de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolor, sub titlul: *Τὰ ορθόδοξα βήματα*. Atena 1888.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefață” revăzătorului în care se indică istoricul creștii acestei cărți simbolice și lucrările consultate, se publică și o parte din „Preecuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, din preună cu biografia metropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare în această carte simbolice.

Se află în deopozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde broșat, cu prețul de 3 cor.

Revanz. tor li se dă rabat 20%.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conclucurarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihal Păcățian,

protopresbiter

și alți profeți din presbiteratul B.-Comolșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Jn „Biblioteca meseriașilor români”

su apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul rășăiat, însă în 6 se vede în traducere a lui Ioan St. Șelșiu, prolecurată de T. V. Păcățian. —60

Nr. 2. I. Nestroy: Prigebii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localități de Dr. Saly, Stancu. —50

Nr. 3. Carol F. Pfan: Tâmbărit editor, îndreptat pentru înscăpător și pentru călcoz, trad. a se ocupa cu editura, toad. de Radu P. Beșevanu. —60

Nr. 4. Ion Lupan: Buzăvârș p'ia învâțat și umbli la busurăt. say Văduțul mamei. —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierole vieții. Partea I. Carierole economice, industriale și comerciale. —60

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, din Sibiu-Nagyzeben.

Adolf Harnack

Monahismul,

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. F. Coșea.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 15 fl.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu—Nagyzeben, se află de vânzare :

Biserica catedrală

dela

Metropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Harion Pușcariu,

Dr. E. Miron Cristea și Matei Voileanu.

Cu 24 ilustrațiuni și 3 fașsimile.

Prețul 4 cor., plus 60 fl. porto recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu: Nagyzeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omnili și cuvântări bisericesti

de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 6 + porto recom. 50 fl.

A apărut: În editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

În care se cuprind: Rânduiala Liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sântei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 60 „Milostive-mă Dumnezeu!” etc.; rugăciunile credinței; tropare de corore; rugăciunea aflăntului Kireu; rugăciunea în noaptea; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărtășirea cu s. cuminicătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminicătură; rugăciunile de seară și rugăciunea cinștitei cruci.

Se află în deopozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legat, frumos, în culoare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revanzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut În editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

În care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sântei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul „Milostive-mă Dumnezeu!”, etc.; rugăciunile mesei; Sinaxul credinței; rugăciune de seară; rugăciunea către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sântei oroi; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nonoacrui și alte neoașuri.

Se află în deopozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legat în culoare roșie și vânată cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preștorii, profesorii și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă acelușia prețului sau expedarea cu rambursul, li se dă 20%.

Este o carte de rugăciune foarte corectă și numai pentru trebuințele sufletului oia ortodox creștin, ci și cu dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.

A apărut

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

Împărtăș în silele Presnălatului împărat și rege **Francisc Ioșif I.**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Meșianu**, arhiepiscop al Bisericii ortodoxe române din Transilvania și Transilvania, cavaler al ordinului Francisc Ioșif I și al coroanei de fer class II. Proprietar al crucii pentru merite, membru în cea magnător etc. etc.

Se află în deopozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde legat frumos în piele roșie, fără copci și ornament arhic, la mijloc cu sânta cruce, cu 20 cor. scumpeindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu 15 cor. Revanzătorilor se dă rabat 10%. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trainică.